

BUDAPEST / 150+

Új pályán

VÁROSEPÍTÉSZET 2.

Tantárgykód /

BMEEPUIA601

Kredit /

6

Tantárgyfelelős /

Szabó Árpád DLA

Oktató /

Szabó Julianna PhD, Takács Eszter,
Dományi Bálint

2023/2024/II

Helyszín	Budapest, Külső-Józsefváros
A vizsgálati terület	volt Józsefvárosi pályaudvar
A beavatkozási terület	volt Józsefvárosi pályaudvar
Érintett témakörök:	megfizethető lakhatás, 15 perces város, klíma-reziliencia, város-ökológia

Nagyvárosaink nagy területi tartalékai a rozsdazónában találhatóak: volt ipari, közlekedési területek, amelyeket a technológiaváltás kiüresített. Például a teherszállítás technológiájának megváltozása, amely Budapesten is hatalmas területeket szabadított fel a volt rakodópályaudvarok helyén.

Ezek a területek elkerülték a privatizáció alatt a szétdarabolódást, ami az ipari rozsdaterületek átalakulását sok helyen évtizedekre blokkolja. A MÁV – és ezen keresztül az állam – kezében így ma összességében kerületnyi tartalék fejlesztési terület van, amelyek megkövetelik az egységes fejlesztési koncepciót.

Több tankörhöz hasonlóan mi is egy alulhasznosított vasúti területen: a valahai Józsefvárosi pályaudvar területén fogunk dolgozni.

A félév során új lakónegyedet tervezünk a valahai Józsefvárosi pályaudvar területére. A program nem példa nélkül való, hiszen számos európai városban kidolgozták már ennek a receptjét – néhány bécsi példát lesz alkalmunk megnézni is.

Egy sűrű beépítésű, fenntartható lakónegyedet tervezünk, amely

- **szervesen kapcsolódik a város és a kerület többi részéhez**
- **energetikailag önfenntartó**
- **funkcióiban kielégíti a 15 perces város követelményeit**
- **közlekedésében a puha közlekedési rendszereket támogatja**
- **kék-zöld rendszereivel segíti a városi klímaadaptációt**
- **közösségi tereivel lehetőséget teremt új lakóhelyi közösségek formálására**
- **lakásformáival a különböző korosztályoknak, életformáknak, különböző státuszú csoportoknak egyaránt lehetőséget biztosít.**

Gleisdreieck park és beépítés Berlin

A Józsefváros pályaudvart 1867-ben nyitották, évtizedeken át a vasúti teherszállítás egyik gócpontja volt, számtalan párhuzamos vágánnyal, kisebb raktárépületekkel, rakodóterületekkel. A történelem folyamán nem csak áruszállításra használták, történelmi katasztrófák emlékezete is kapcsolódik hozzá: innen vitték a világháborúk közkatonáit a frontra, ide érkeztek a vöröskeresztes vonatok a sebesültekkel, itt éltek évekig tehervagonokban Trianon menekültjei és innen vitték a gázkamrákba a magyar zsidóságot. Az 1990-es években a budapesti ipar összeomlásával jelentősen csökkent a teherforgalom, a pályaudvart 2005-ben zárták be végleg.

A Vöröskereszt kórházvonata 1942
forrás: Fortepan

Teherpályaudvar 1935
forrás: Fortepan

Vagonlakók 1922
forrás: Újkor.hu

A tervezési terület környezete a külvárosi helyszínekre jellemzően mozaikos: nyugatról az Orczy negyed sűrű beépítésű lakóterületei és az üresen álló Sorsok Háza, északról a Fiumei úti sírkert hatalmas zöld tömbje, keletről a Hungária gyűrű és a Keleti pályaudvarra futó vasútvágányok, délről a volt Ganz gyár rehabilitációra váró, de ma is nyüzsgő területe határolja. A féléves tervnek egyik fontos feladata a kapcsolat megtalálása ezekkel a területekkel, funkciókkal.

A helyszín adottságai jók: négy oldalról villamosvonalak visznek a belvárosba és a Hungária körútra. A környezetben sokféle régi és új funkció van – lakóterület, múzeum, temetőpark, átalakuló iparterület -, a folyamatos átalakulás az átmeneti hasznosítások – kínai piac, fociakadémia – megjelenésén is jól érzékelhető.

A félév első fele erről szól: a közlekedési hálózat, a funkcionális szerkezet és a külső kapcsolódások megteremtéséről. Ebben a szakaszban nagyobb csoportokban fogtok együtt dolgozni.

A félév második felében a koncepcióból egy kisebb rész beépítését fogjátok kidolgozni. Ebben a részben nagyobb hangsúlyt kapnak az épületek közötti szabad terek, az épületek tömegei, funkciói, különösen a földszintek kialakítása, építészeti formálása.

A 37-es villamos bevisz a Blaha Lujza térre

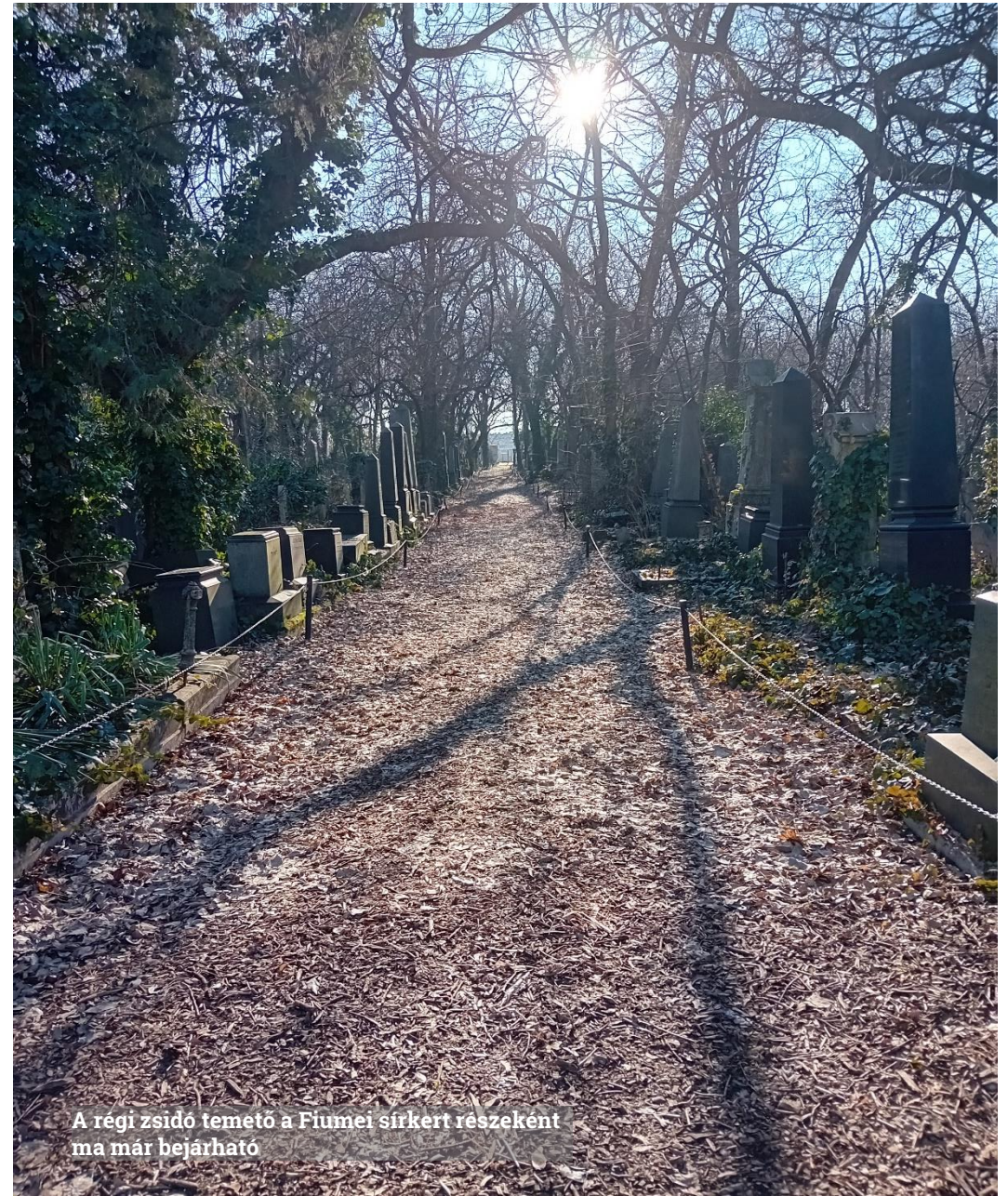
Átmeneti hasznosítás:
fociakadémia

A „Sorsok Háza” megépítése óta üresen áll.

A GANZ karakteres kéménye uralja a környék látványát

A régi zsidó temető a Fiumei sírkert részeként ma már bejárható